

Чому я мушу покинути редакцію „Робочого Народу“?

Бо я лякаюсь, бо я бріджусь визиском. Так, визиском, який я мушу поповнювати кожного дня проти моєї волі, проти моїх переконань. А поповнюють його ради Вас всіх визискуваних капіталістами, ради Вас білих робіт. Я з редактором, я з менежером, я з всім, чого потрібно лиш в друкарні; але попри те все я з визискувачом моїх товаришів, котрі рівно працюють зі мною. Впливи до каси з дуже малі, я мусів змінити робітників, а прийняв таких, котрі просто з посвяти а не з обов'язку, а не за дла хліба працюють в друкарні. Один бере 6 доларів в тиждень, другий бере 7 доларів в тиждень а лиш один 10. доларів в тиждень. А всі товариші, котрі переходять попри друкарню кожного часу, посвідчать, що ми працюємо не від означеної години до якоїсь другої означеної години, а працюємо цілий день і вночі ще до того, часами навіть до 3., 4. і 5. в ніч. Вували дні, коли робітник працював до 7 рано, відтак пішов спати і о 11 знов прийшов до роботи.

Се страшний визиск! А ті робітники лають визискувати себе лиш тому, щоби не впаз „Роб. Нар.“ Кожен з них в суботу каже: Що робити! Возьмемо стільки, скільки можливо. Були тижні, коли ми собі виплачували лиш по 5 доларів, щоби мати на їду.

Лиш одному плачу 10 доларів, бо він хлопець ще, бо мені жалко дивити ся на те, щоби така дитина мучилася з посвяти ради Вас всіх, ради того гурту, який з малими виїсками не має поняття, що то таке робітнича газета, що то значить бороти ся о кращу долю для людства. Більшість Вас стоїть з отвореними ротами і чекає, щоби говіло чияло йому що. Більшість Вас займаєсь плітками, дурницями, читанєм новинок в буржуазних газетах і не має поняття, як, і о що бороти ся. І через от таку тупу більшість я мушу бути визискувачом моїх товаришів проти моїх соц.-демократичних переконань. Ви не годні поняти того, що Ви мусите посвідчити дати на те, щоби сотворити для себе свою власну, незалежну газету. Ви не годні поняти того, що Вам ніхто не дасть, а Ви мусите дати; не годні ви поняти того, що наicoli Ви хочете скинути з себе невольничє ярмо, то мусите бути героями, мусите вміти посвятивати ся за свій гурт — один за всіх, без вигляду на те, чи другий зробить те саме, чи ні. Більшість Вас, наicoli кинє який цент на пресовий фонд, то вперед чекає, щоби похвалити його в часописі, щоби видрукувати його імя. Наicoli я в часописі занотую імя збирача і суму зібраних грошей а не напишу всіх імен, то ті, котрі скинули ся на ті долари кривлять носом. Они радби, щоби я заповнив цілу газету лиш навісками тих людей, котрі кинули жєбрацьку лєнту на газету. Чекають на похвалу, на слово-словіє. Ім жалко, що я лиш поквітував гроші а не помістив ще їх фотографії в газеті.

Діти Ви є всі! Ви не годні поняти того, що Вам науки треба і що Ваша часопись має Вам подати її. Ви не годні поняти сього, що я мушу визискувати себе і бути визискувачом моїх товаришів і то лиш ради Вас. Ви не годні поняти сього що то значить газеті бороти ся, хоч іх тоді повинно ся найбільше виді- би розкинути попіл в регулярно лучеві можуть влізти ся в нутро, творять ся фал- гія, ще за молода, щ би мжва щось пен- ного про се сказати.

Місяць є дитиною землі. Що лучило ся місяцєви, те може приключитись і землі. Через те ми пригляньмо ся ближше тим розколинам на місяці. Англієські астрономи, Nasmyth і Carpenter, робили експерименти зі шкляними кулями, наповненими водою. Нагрівши добре такі кулі, вода в них розширялась і кулі тріскали. При тим повітавали отвори, наїби кратери і розколини навкруг отворів, на які лучами розходились по тих кулях від отворів, зовсім так, як на місяці. Місяць є натику, то найтвердіші скали вгинають ся. Се видимо в горах на обривах скал, що верстви, які колись повітали з морської поверхні, повтінали ся мов сукно. Отже ми на разі з заховорені по части від рантвові, го розтріскана, бо верстви землі є гнучкі. Зате грозить нам що іншого. Яблоко сочите є гладке, але коли сік випарує, воно морщить ся. Так і з землею, Земля є натику, її поверхні, колись велика, стає ся великою для неї і вона стигає ся, морщить ся, як шкіра старію людини. Такими величезними є гори Карпати і Альпи і другі гори. Величезні простори землі вгинають ся звільна, пруть до нутра землі, а що

ти ся з довгами.

Кождий з Вас хоче заробляти денно хоть два, хоть два і пів долара, а жадаєте від тих робітників, котрі для вас творять газету, щоби они працювали за найменшу плату, і щоби працювали по 14, 15 і 16 годин в добу.

Ви кидаєте на свою газету аж тогди який цент, коли до вас простягне газета жєбрацьку руку і благає о поміч. Я не привик на жєбрацтво і гідко писати мені жєбрацькі записи до Вас. Ви звикли на нього, Ви звикли на жєбранину і у Вас є птіха, коли хто жєбрає у Вас. Я се робив, робив в тій налі, що се колись скінчить ся. Але я виджу, що я лучив також на жєбрацькі душі і що сьому не буде кінця. Тому я кидаю редакцію. А Ви знайдіть собі такого редактора, кзврий звикне до жєбранини і до визиску, Бо я не годен більше сього робити.

А люблю Вас, як любить мати дитину каліку, я жалю Вас, як жалю вольний поневоленого брата, але я рівночасно ненавиджу Вас, як ненавиджу вірний пєс свого гавду, що бє його і не знає защо. Я всьо зробив бє для Вас, але те що роблю, наповнює мене жовчею гідоти, бо я виджу, що я визискувач, що я попав ся між визискуваних, що ласі самі на визиск.

Оттому я покидаю Вас. Але я мусів сказати те, чим наповнені серця моїх товаришів, котрі працюють зі мною. Ось їх назвиска: Петро Пінло, малий хлопчина, Іван Гнида, Ваш організатор, з якого зробив складача, і Микола Зрємічук, який і машиніст і експедитор і лихо знає що ще. А Вам скажу лиш одно: Ви ніколи а ніколи не дібєте ся до краю долі. Бо Ви не знаєте цінити того, що для Вас добре. У Вас є брак найменшої посвяти за гарну ідею. А хто не вміє цінити своєї ідеї, той буде потолочений, бо він не варта її. Скажу Вам і те, що „Роб. Народ“ впаде ось туй туй. Щойно — щойно не стане його.

Особливо звертаю ся до товаришів з Вінівегу! Вам всім заманіти голову Вашими ворогами а особливо одним, який або з умово хорим, або дихає з нього татарське ненависть, та вроджена його, ненависть до всього доброго. Подивіть ся лиш на будову коєтий його лиця а побачите, що з нього ще виглядає лавний татарин, котрий всілякими щтучками зводив народ. В нього нема нічого святого. Він обкидав болютом найкрасіших людей в партії, він з татарською хитроєстю з'умів сотворити заколот між Вами. Спамятайте ся, закиньте свою пліткарєство і запам'ятайте собі раз на все, що нам всім є одна велика задача: здобути красний лад. Се Ваш святий обов'язок, се Ваше завдання. Не робіте Ви того, то не варта Ви засісти круг стола з вольними народами до спільного обіду у святийні свободі. Ви лишите ся рабами такими, якими є і досі.

Товариші на сході, Товариші на заході! Де Ви є? Товаришу Крат? У тебе ще не вистигла ти горяча в'язь- та енергія, яку Ти так з посвятою віддавав для загалу!

Товариші з Монтреалу, Кобалт і Едмонтону! Гаухі всі в Канаді. Не будьте глухими і Ви. Рухте ся, останніх сил доложіть, з останнього скиньте ся і направте те, чого не хотять сповнити отті білі раби, українські раби цілої Канади. Не ливіть ся на те, що скаже та жєбрацька так звана інтелігентна голота. Се-ж жєбрацькі ласі душі, які дивлять ся, чи не впаде що з бантів. Бутьте глухими на їх кивни, на їх гадючу їд; з найбільшою флєгмою збувайте їх насмішки і провокаторські під-

шєнти.

Мій попередник тов. Навізовський мучив ся доки міг, а коли вже не стало у него змоги мучитись, мусів відійти. Прийшов я і почав продовжувати ту його долю. Але я виджу, що Ви ще з краю занесли сюди свою невольничу байдужність. В ріднім краю допустили Ви до сього, що впадо аж лві Ваші робітничі газети, а ось трєта лиш зтяжким трудом виходить ще. Те самє робите Ви тут. Ви не поправні лїпці, що мають очі а не вилать. Ви все робите те, що не добре для Вас, а не годні взяти ся до тогож, вратувало щоби Вас Білні Ви язною се, але горе Вам, наicoli Ви раз не прозрите і не побачите здоровими очима, чого Вам треба.

Здорові були, нехай Вам Ваша доля дасть, чого лиш забажаєте а я Вам лиш одного желаю: желаю прозріння желаю Вам скинення з очей тої полуди, яка заслонює Вам соняшний ясний вольний світ. Та нім відійду, не годен я відійти, щоб ще раз не відіавати ся до Вас; Ратуйте! ратуйте Ваш „Робочий Народ! Героями будете, коли поставите його на ноги! Се Ваша найблизша задача!

Ваш редактор „Робочого Народу“

Евген Гуцайло.

Держава боїть ся старої жінки.

Ми вже привичні на всякі звєрства, яких допускає ся капіталістична класа і її правительство. Ми в останніх днях пережили найогидніші річи, яких допускають ся ті люди, котрі вічно голодні на людську кров. Ми пережили те, як стріляють на безборонних робітників, як мордують малих дітей, як замикають до кримінальнїх редакторів робітничих газет, як гв'автом вивозять агітаторів; ось тому пару днів просто з ліжка вночі вхопили агітатора Мозра, поранили його револьверовими кулями і вивезли гв'автом з держави Мічїган, щоби не було кому вимовити вольного слова.

Але щоби держава сусустила ся так низько, щоб дати на послуги капіталістам військо на те, щоби гв'автом вивезти з країни бєзправєства, якою з Кольорадо, стару 82 літну жінку, і ще до того правительство „вільної Америки“, то сього віхто не міг досі подумати.

Старєнька мама „Джон“ прихала до Трінїдада. Старєнька вісімдесятьдво літна жінка, сива голова, слабий голос, а ноги гєдв держать старєчє тїло — а правительство висилає відділ війсьєка, більше сотки молодих здорових мушнїх проти старця, щоби арештувати її і гв'автом вивести з Кольорадо.

„Я не сподівала ся, щоби ви аж так далеко доптали свободу людини!“ — говорила стара мама до капітана Сміта, котрий провадив відділ війсьєка. Она прожила 82 роки і ще... і ще... не вірить в те, щоби людські вовки пішли аж так далеко, щоб не дозволити на свободу рухів старця.

Старєньку маму заболїло те, що так знущають ся над страйкарами в Кольорадо і она задумала поїхати до них і потішити їх своїм старечим тихим матерним словом. А капіталістичні хижакі, що все і всюди мають своїх платних наймитів, задалегіть винохали те, і піс-

дали відділ війсьєка, щоб лиш висїсти а потягу і силоміць як небезпечну люда дала суспільствонї небезпечною, — а рало від неї те всь она вже стоїть над аж багнетів треба.

Правда не поканаї нагайками не дає старєчє серце, а бів, до дїтий нужди і напе почутє почили в нас те, чог рушнїти.

Як же страшно перед вольним слоників, коли аж так тає забезпечити се

Якоюж не є ст капіталістїв боєт ся ни видать і знають мадженою силою, се не сьміє внаєсти їм може запалити ся, лад, і всьо, що пахє все, щоб і сїд не

І ви з тою сил бо вже переливає сїти більше ті стра оттой плюгавий (ла що вносило в наші одну велику грома кою, вибухнете і в жить на вас. Суспїл-

Для чого я соціяліст?

Найславніший світ француский письменник Анатол котрого твори читають культурні народи в мовах, той великий, будучи тепер доні як член інтернаціонального бюро, скачає виголошеної мови перед широкою оєю ось таке:

„Я є соціялістом, багатих літ, і я дям я чую, що я річійним соціяліст соціялістом, бо соєсправедливість; я літ, бо соціялізм є яка з життєвого сє ходять так, як нає да виїшла з невід Невільничтво осєгє висєшу точку своєю

Такими зморщинам Хто був у Карпатах землі, котрі колись вигнені тепер вели гору і стоять тепер поєзему. Найкрасні Альпи. Від північ Альпи лагідно до сторони вони спад чить, верстви землі не спромали поє рухом і прорвали, повстала рана в земіколя не можуть ють ся. Такими за кани. Найстрашні землі а провал в америка має вдовжкі гори Андї. Тї гтєве прорвано або ставаню тої прїрв землі, що лежать тго (великого) океа а море, яке може арика, перелало ся те повстала на зем до подуєного ве верха Андї до т океану є висша чл діялось не тепер, а Тепер треба взяти близше нутра земі